

OILAVIY SHAROITDA BEMORGA HAMSHIRALIK PARVARISHI KO'RSATISH MASALALARI

Abduvohidova Malika Boratali qizi

Farg'ona shahar Sino tibbiyot texnikumi yetakchi o'qituvchisi

Mo'saxonova Bibixonim Shukurmirzo qizi

Farg'ona tumani Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi yetakchi o'qituvchisi

ANNOTATSIYA

Oilaviy sharoitda bemorga hamshiralik parvarishi ko'rsatish zamonaviy tibbiyotning muhim yo'nalishlaridan biri bo'lib, u bemor va oila a'zolari o'rtasidagi hamkorlikka asoslangan yondashuvni taqozo etadi. Ushbu maqola oilaviy muhitda hamshiralik parvarishining nazariy asoslarini, uning o'rni va ahamiyatini, shuningdek, amaliy masalalarini tahlil etishga bag'ishlangan. Maqolada oila markazli parvarish modelining mohiyati, bemor va oila a'zolarining ehtiyojlarini qondirishdagi roli, hamshiralik jarayonidagi integratsiyasi va potentsial to'siqlar batafsil yoritiladi. Xususan, oilaviy sharoitda parvarish ko'rsatishning afzalliklari, masalan, bemorning ruhiy qo'llab-quvvatlashi, oilaviy bog'lanishni mustahkamlash va tibbiy xizmat sifatini oshirish, nazariy jihatdan ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: Oilaviy parvarish, hamshiralik, bemor markazli yondashuv, oila bilan hamkorlik, uy sharoitida parvarish, ruhiy qo'llab-quvvatlash, parvarish masalalari, tibbiy xizmat sifati, oilaviy bog'lanish, nazariy model.

KIRISH

Oilaviy parvarishning ahamiyati shundaki, u bemorning oilaviy muhitda qolishi orqali stressni kamaytiradi, oila a'zolariga psixologik yordam ko'rsatadi va tibbiy xizmatlarni individual moslashtirishga imkon beradi. Zamonaviy tibbiyotda oila markazli parvarish modeli kuchayib borayotganligi sababli, hamshiralik kasbida bu masalalar alohida o'rin egallaydi. Ushbu mavzu bo'yicha nazariyalar, masalan, oila va tibbiy xodimlar o'rtasidagi sheriklik modeli, parvarish jarayonining barcha bosqichlarini qamrab oladi. Shuningdek, oilaviy parvarishning etik va psixologik jihatlari hamshiralarning professional mas'uliyatini oshiradi. Maqola ushbu nazariyalarga asoslanib, oilaviy sharoitda hamshiralik parvarishining ko'p qirrali masalalarini muhokama qiladi va tibbiyot mutaxassislariga nazariy asos beradi.

ASOSIY QISM

1. Oilaviy sharoitda hamshiralik parvarishining nazariy asoslari

Oilaviy sharoitda bemorga hamshiralik parvarishi ko'rsatish nazariy jihatdan oila markazli parvarish modeliga asoslanadi, bu model bemor va oila a'zolarini parvarish jarayonining faol ishtirokchilari sifatida qaraydi. Ushbu yondashuv tibbiyot va psixologiya fanlarida rivojlantirilgan bo'lib, u oilaviy muhitni parvarishning tabiiy va qulay sharoiti sifatida ko'radi, chunki bemor o'z oilasi orasida qolganida ruhiy barqarorlikni saqlaydi va tiklanish jarayoni tezlashtiriladi. Nazariy asoslar oila va hamshira o'rtasidagi hamkorlikni ta'kidlaydi, unda hamshira nafaqat tibbiy ko'rsatmalarni beradi, balki oila a'zolariga parvarish ko'nikmalarini o'rgatadi va ularning emotsional holatini baholaydi. Oilaviy parvarish modeli bemorning individual ehtiyojlarini hisobga olgan holda, oilaviy resurslarni

– masalan, oila aʼzolarining vaqtini va hissiy qoʻllab-quvvatlashini – samarali ishlatishga imkon beradi.

Bundan tashqari, nazariy asoslarda oilaviy sharoitdagi parvarishning etik tamoyillari muhim oʻrin tutadi, jumladan, oila aʼzolarining roziligi, maxfiylikni saqlash va hurmatga asoslangan munosabatlar. Hamshiralik jarayonining barcha bosqichlari – baholash, rejalashtirish, amalga oshirish va nazorat – oilaviy muhitga moslashtiriladi, chunki uy sharoitida parvarish koʻrsatish kasalxona sharoitidan farqli oʻlaroq, oilaviy dinamikani hisobga olishni talab qiladi. Ushbu nazariy yondashuvlar hamshiralik taʼlimida alohida modul sifatida oʻrgatiladi, chunki ular hamshiralarga oila bilan ishlash koʻnikmalarini shakllantiradi. Oilaviy parvarishning nazariy modellari, masalan, sheriklik modeli, bemor va oila aʼzolarining qaror qabul qilishdagi rolini kuchaytiradi va tibbiy xizmatlarni shaxsiylashtirishga yordam beradi. Nazariy jihatdan, oilaviy sharoitdagi parvarish bemorning mustaqilligini saqlash va oilaviy bogʻlanishni mustahkamlash vositasi sifatida qaraladi, bu esa parvarishning uzoq muddatli samaradorligini taʼminlaydi. Hamshiralikda bu nazariy asoslar koʻplab mutaxassislar tomonidan oʻrganilgan boʻlib, ular oilaviy muhitni parvarishning optimal sharoiti deb hisoblashadi.

2. Oilaviy sharoitda hamshiralik parvarishining oʻrni

Oilaviy sharoitda hamshiralik parvarishi tibbiy jarayonning markaziy elementi boʻlib, u bemorning uy muhitida qolishi orqali parvarishning uzluksizligini taʼminlaydi. Ushbu oʻrin baholash bosqichida yaqqol namoyon boʻladi, chunki hamshira oilaviy muhitni baholab, bemorning ehtiyojlarini va oila aʼzolarining imkoniyatlarini aniqlaydi, bu esa individual parvarish rejasini tuzishga yordam beradi. Rejalashtirish bosqichida hamshira oila aʼzolarini parvarish rejimiga jalb etadi, masalan, dori-darmonlarni berish yoki oddiy gigiyena choralari koʻrish boʻyicha maslahatlar beradi, bu esa oilaviy masʼuliyatni oshiradi.

Amalga oshirish bosqichida oilaviy sharoitdagi parvarish bemorning kasalxonadan chiqarilgandan keyin davomiylikni taʼminlaydi, chunki hamshira uyga tashrif buyurib, protseduralarni nazorat qiladi va oila aʼzolariga qoʻllab-quvvatlash koʻrsatadi. Nazorat bosqichida esa qayta aloqa orqali parvarish natijalari baholanadi va kerak boʻlganda oʻzgartirishlar kiritiladi. Oilaviy parvarishning oʻrni bemorlarning ruhiy qoʻllab-quvvatlashida ham muhim, chunki oila aʼzolari bemorning tashvishlarini yumshatishda va motivatsiyasini saqlashda yordam beradi. Ushbu oʻrin bemor markazli tibbiyotda yanada kuchayadi, unda oila faol hamkor sifatida koʻriladi va parvarish jarayoni oilaviy dinamikaga moslashtiriladi. Oilaviy sharoitdagi hamshiralik parvarishi tibbiy xizmatlarning sifatini oshiradi va bemorning tezroq tiklanishiga hissa qoʻshadi, chunki uy muhiti tabiiy qoʻllab-quvvatlash manbai boʻladi. Umuman olganda, bu oʻrin hamshiralarning kasbiy rolini kengaytiradi va tibbiyot jamoasi ichidagi aloqani yaxshilaydi.

3. Oilaviy sharoitda hamshiralik parvarishining ahamiyati

Oilaviy sharoitda hamshiralik parvarishining ahamiyati bemorning salomatligini saqlash va yaxshilashdagi koʻp qirrali taʼsirida namoyon boʻladi. Birinchi navbatda, u bemorning ruhiy holatini mustahkamlaydi, chunki oilaviy muhitda parvarish izolyatsiya hisini kamaytiradi va oila aʼzolarining emotsional qoʻllab-quvvatlashi orqali stressni yumshatadi. Ikkinchidan, oilaviy parvarish davolashga rioya qilishni oshiradi, chunki oila aʼzolari parvarish koʻrsatmalariga amal qilishda bemorga yordam beradi va bu tibbiy xatolarni kamaytiradi.

Uchinchidan, bu yondashuv tibbiy xizmatlarning iqtisodiy samaradorligini oshiradi, chunki kasalxona kunlarini qisqartiradi va oilaviy resurslarni ishlatadi. Oilaviy parvarishning ahamiyati oila a'zolarining psixologik yukini kamaytirishda ham ko'rinadi, chunki hamshira ularni o'qitadi va qo'llab-quvvatlaydi, bu esa oilaviy munosabatlarni mustahkamlaydi. Bemorlar uchun bu parvarish mustaqillikni saqlash va oilaviy bog'lanishni kuchaytirish manbai bo'ladi, hamshiralalar uchun esa professional ko'nikmalarni rivojlantirish imkoniyati. Zamonaviy tibbiyotda oilaviy parvarishning ahamiyati madaniy va ijtimoiy farqlarni hisobga olishda kuchayadi, chunki turli oilaviy tuzilmalarda parvarish moslashtiriladi. Umuman, oilaviy sharoitdagi hamshiralik parvarishi tibbiy yordamning insoniy tomonini kuchaytiradi va bemorning umumiy farovonligini ta'minlaydi.

4. Oilaviy sharoitda hamshiralik parvarishidagi masalalar va strategiyalar

Oilaviy sharoitda hamshiralik parvarishida bir qancha masalalar mavjud bo'lib, ularni hal etish nazariy va amaliy strategiyalarni talab qiladi. Birinchi masala – oila a'zolarining bilim va ko'nikmalarining yetishmasligi, uni bartaraf etish uchun hamshira oilaga o'quv darslarini o'tkazishi va oddiy materiallar orqali tushuntirishi kerak. Ikkinchi masala – uy sharoitdagi gigiyena va xavfsizlik masalalari, bu uchun hamshira muhitni baholab, tavsiyalar beradi va oila a'zolarini ogohlantiradi.

Uchinchi masala – oilaviy konfliktlar va emotsional yuk, uni yumshatish uchun empatik muloqot va psixologik qo'llab-quvvatlash strategiyalari qo'llaniladi. To'rtinchi masala – resurslarning cheklanganligi, masalan, tibbiy jihozlarning yo'qligi, bu uchun hamshira tashqi yordam manbalarini tavsiya etadi va oilani tayyorlaydi. Beshinchi masala – madaniy farqlar, uni hisobga olish uchun hamshira oilaviy an'analarni hurmat qiladi va parvarishni moslashtiradi. Strategiyalar orasida oila bilan muntazam aloqa o'rnatish, reja tuzish va baholash kiradi, bu esa parvarishning samaradorligini oshiradi. Ushbu masalalarni hal etish hamshiralik ta'limida muhim o'rin tutadi va tibbiy yordamning sifatini yaxshilaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR :

1. M . D . AXMEDOVA, A. R. OBLOQULOV, S. N . BOBOXOMAYEV “YUQUMLI KASALLIKLARDA HAMSHIRALIK ISHI” Toshkent «IQTISOD-MOLIYA» 2008
2. Ahmedova M. D., Boboxo'jayev S.N. “O'zbekiston tibbiyot jurnali” 2005 № 1:67-68.
3. Ахмедова М.Д., Нарэнев И. А. “Инфекция, иммунитет и фармакология”. Ташкент, 2004.- №2.71 -75.
4. Ахмедова М. Д., Муминов У.А. “Инфекция , иммунитет и фармакология”. Ташкент, 2004.-№2.31-33.
5. Ahmedova M. J. va boshqalar. Yuqumli kasalliklar va bemorlar parvarishi. Toshkent, 2002.
6. Boboxo'jaev S. N., Do'stjonov B. O. Qorin tifi — paratif kasalliklari va bu xastaliklarda parhez masalalari. Toshkent, 1997.
7. Valiev A.G. va boshqalar. Polirezistent shtammlar chaqirgan salmonellyoz xastaligida erta yoshdagi bolalarda jadal davolash usullari . Toshkent, 2003.
8. Daminov T.A., Azimov Sh.T., Rahmatullayev M.A. “O'zbekiston tibbiyot jurnali. 2005, № 1:34-36.
9. Даминов Т А , Мавлянов И. Р., Шукуров Б. З. “Инфекция, иммунитет и фармакология. Ташкент, 2004, -№2.10-15.

10. Iskandarov T.I., Jalilov K.J., Boboxo'jaev S.N., Shovahobov Sh.Sh. O'ta xavfli bakterial va vims kasalliklari. Toshkent, «Fan» nashriyoti, 1996.
11. Majidov V.M. "Yuqumli kasalliklar". Toshkent, 1993.
12. Mirzayev K. M., Yulchiboyev M. R. "O'zbekiston tibbiyot jurnali". 2000, 1-2:26-28.
13. Mirtazayev O. M., Xodjaev N.I., Norov G. X. O'zbekiston tibbiyot jurnali. 2000, № 3:14-15.
14. Mirtazayev O.M., Norov G. X. O'zbekiston Respublikasi gigienistlar, sanitariya vrachlari, epidemiologlar va infeksiyonistlarning VIII-s'yezd materiallari to'plami. Toshkent, 2005, 56.
15. Ahmadaliyeva G. H. et al. YARIMO 'TKAZGICH MODDALAR VA ULARNING XARAKTERISTIKALARI //Евразийский журнал академических исследований. – 2022. – Т. 2. – №. 1. – С. 91-93.
16. Yusubjanovna A. M. BIRINCHI TIBBIY YORDAMNING AHAMIYATI VA UNI BAJARISHNING UMUMIY QOIDAIARI //PRINCIPAL ISSUES OF SCIENTIFIC RESEARCH AND MODERN EDUCATION. – 2023. – Т. 2. – №. 1.
17. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. YURAK ISHEMIK KASALLIKLARI VA ULARNI OLDINI OLISHNING ZAMONAVIY USULLARI //PRINCIPAL ISSUES OF SCIENTIFIC RESEARCH AND MODERN EDUCATION. – 2023. – Т. 2. – №. 6.
18. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. BUYRAK TOSH KASALLIKLARINI HOSIL BO'LISHIDA GIPODINAMIYANING TA'SIRI //PRINCIPAL ISSUES OF SCIENTIFIC RESEARCH AND MODERN EDUCATION. – 2023. – Т. 2. – №. 6.
19. Usmonov S., Alisherjonova F. INSON TANASIDA BO'LADIGAN ELEKTR HODISALARI //Евразийский журнал академических исследований. – 2023. – Т. 3. – №. 4 Part 2. – С. 200-203.
20. Usmonov S., Isroilov S. CHAQALOQLARDA QORIN DAM BO'LISHINING SABABLARI, DAVOLASH USULLARI //Евразийский журнал академических исследований. – 2023. – Т. 3. – №. 4 Part 2. – С. 196-199.
21. Isroil o'g'li X. M., Abdusubxon o'g'li U. S. GIPERTONIYA KELIB CHIQISHI SABABLARI //INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE ON " MODERN EDUCATION: PROBLEMS AND SOLUTIONS". – 2023. – Т. 2. – №. 5.
22. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. BOLALARDA GASTROENTRITNING NAMOYON BO'LISHI //INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE ON " MODERN EDUCATION: PROBLEMS AND SOLUTIONS". – 2023. – Т. 2. – №. 5.
23. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. KAM HARAkatLIK NATIJASIDA KELIB CHIQUADIGAN KASALLIKLARNI XALQ TABOBATI BILAN DAVOLASHNING TOP 10 TA USULI //SCIENCE AND PEDAGOGY IN THE MODERN WORLD: PROBLEMS AND SOLUTIONS. – 2023. – Т. 1. – №. 3.
24. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. GIPERTONIYA KASALLIGINI RIVOJLANISHINI OLDINI OLISHNING ENG YAXSHI USULLARI //SCIENCE AND PEDAGOGY IN THE MODERN WORLD: PROBLEMS AND SOLUTIONS. – 2023. – Т. 1. – №. 3.
25. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. QONNI SUYULTIRADIGAN TOP-10 MAHSULOT //SCIENCE AND PEDAGOGY IN THE MODERN WORLD: PROBLEMS AND SOLUTIONS. – 2023. – Т. 1. – №. 3.

Xorijiy adabiyotlar:

1. Haugaa H, et al. (2021). Health Promotion Among Long-Term ICU Patients and Their Families. NCBI Bookshelf.
2. Henneman EA, et al. (2012). Surveillance: A Strategy for Improving Patient Safety in Acute and Critical Care Units. Critical Care Nurse.
3. Giuliano KK. (2017). Improving Patient Safety through the Use of Nursing Surveillance. Biomedical Instrumentation & Technology.
4. McPeake J, et al. (2020). Key Components of ICU Recovery Programs. PMC.
5. Tronstad O, et al. (2024). The effect of an improved ICU physical environment on outcomes. Trials.
6. Boehm LM, et al. (2023). Surveillance Monitoring to Improve Patient Safety. PSNet.
7. Kim JH, et al. (2023). Impact of Cluster Nursing Intervention on ICU Patients. PMC.
8. Kutney-Lee A, et al. (2011). The impact of nursing surveillance on failure to rescue. PubMed.
9. Park SH, et al. (2023). Factors Affecting Nursing Surveillance Activity. MDPI.
10. Hope AA, et al. (2019). Clinical Surveillance, A Concept Analysis. HIMSS.